

ONDERWEG NAAR ÉÉN KERK

HANDREIKING

NIEUWE

REGIO'S

REGIONAAL NAAR
ELKAAR TOEGROEIEN

 NGK

INHOUDSOPGAVE

1	<u>taken</u>	taken van de regionale vergaderingen (regio's)
2	<u>organisatie</u>	organisatie van de regio's
3	<u>indeling</u>	indeling van de regio's
4	<u>stap voor stap</u>	stap voor stap van de huidige classes (GKv) en regio's (NGK) naar de nieuwe regio's
5	<u>toekomst</u>	toekomst van de financiële steun voor gezamenlijke missionaire activiteiten
6	<u>route</u>	route naar de nieuwe financiële verhoudingen
7	<u>missionair buitenland</u>	gevolgen voor missionaire activiteiten in het buitenland
8	<u>archieven</u>	aandacht voor de archieven
9	<u>aan de slag</u>	voorbereiding en start van de nieuwe regio's
–	<u>bijlagen</u>	1 de <u>vastgestelde regio-indeling</u> 2 hoe kerken samen de regio-indeling kunnen <u>aanpassen</u> 3 overzicht van classicale financiële <u>verplichtingen</u> GKv in 2020
–	<u>vragen en advies</u>	een overzicht waar men terecht kan met vragen en voor advies

HANDREIKING NIEUWE REGIO'S

VOORAF

Het hart van het kerkverband klopt in de regio's. Daar ontmoeten de kerken elkaar.

Deze handreiking is bestemd voor kerkenraden, voor de huidige classes en regio's, voor allen die een functie in een classis of regio (gaan) vervullen en voor alle verbanden waarin kerken regionaal samenwerken.

Wanneer de huidige GKv- en NGK-kerken in de herenigde kerk regionaal gaan samenwerken, doen zij dat bijna overal in een nieuwe samenstelling. Deze handreiking is bedoeld om regio's en kerkenraden te helpen bij de overgang naar die nieuw samengestelde regio's. Met kennismaking en het opstarten van die samenwerking hoeven zij niet te wachten tot de hereniging formeel een feit is.

In de kerkorde worden de regio's aangeduid als regionale vergaderingen. In deze handreiking gebruiken we beide uitdrukkingen door elkaar.

De taken van regionale vergaderingen liggen in grote lijnen vast in de kerkorde. Regio's hebben echter een grote vrijheid hoe zij hun werk organiseren. Maatwerk is hier het devies. Een startpunt op basis van de bestaande ervaring kan wel veel dubbel werk voorkomen. Aan het slot van deze handreiking staat waar kerken in de aanloop naar of na de hereniging met vragen en voor advies terecht kunnen.

Deze handreiking is geschreven met de kennis van nu, eind 2021. Het is denkbaar dat de handreiking op een later moment wordt aangepast of aangevuld of dat we met een vervolg komen.

TIP: Begin tijdig in 2022 met een kennismaking voor de nieuwe regio's en bespreek of een voorbereidingscommissie gewenst is.

TAKEN

Welke taken heeft de regio? Dat is te vinden in de kerkorde voor de herenigde kerkgemeenschap die de Generale Synode (GS) en de Landelijke Vergadering (LV) najaar 2021 in eerste lezing hebben behandeld en vastgesteld. Via [deze link](#) is de vastgestelde tekst van de kerkorde te lezen.¹

Voor een goed overzicht onderscheiden we **a** vaste en regelmatig terugkerende taken en **b** incidentele taken.

a Vaste en regelmatig terugkerende taken

De onderlinge verbondenheid van de kerken in Christus krijgt concreet vorm binnen de regionale vergadering; daar ontmoeten de kerken elkaar. Daar zijn ze elkaar tot een hand en een voet. Ze bemoedigen elkaar, vragen elkaar om advies, zoeken wijsheid bij elkaar en zien op elkaar toe.

Dit proces verloopt in twee richtingen:

- rapportage vanuit de kerken in de regionale vergadering, inclusief steunverzoeken en adviesvragen;
- visitatie vanuit de regionale vergadering in de kerken, met rapportage in de regionale vergadering.

Verder stelt elke regionale vergadering personen aan met een speciale taak, al dan niet in een commissie. Zij verdienen regelmatige aandacht voor hun functioneren, hun rapportage en hun tijdige vervanging.

Ook is er werk aan de winkel wanneer er een landelijke synode wordt voorbereid. Van de regionale vergadering wordt dan verwacht dat zij:

- twee afgevaardigden aanwijst;
- de agenda van de landelijke synode inhoudelijk bespreekt;
- eventueel eigen voorstellen indient.

De bespreking van de agenda van de landelijke synode kan de regionale vergadering zo kort houden of zo breed maken

1

Tot 1 juni 2022 kunnen de Gkv-classes en de NGK-regio's commentaar leveren op deze versie. In najaar 2022 wordt de kerkorde dan door de GS/LV in tweede lezing behandeld en samen met de landelijke regelingen definitief vastgesteld.

als ze maar wil. Het kan plaatsvinden op de laatste regionale vergadering die aan de synode voorafgaat, maar dat hoeft niet; het kan al eerder starten (bijvoorbeeld zodra er een rapport uitkomt) en ook nog later doorgaan (met name als er een besluit is gevallen).

b Incidentele taken

Het onderling toezicht krijgt concreet vorm doordat de kerkorde voorschrijft dat bepaalde plaatselijke besluiten goedkeuring behoeven van de regionale vergadering.

Het gaat om belangrijke besluiten inzake:

- ambtsdragers, speciaal de rechtspositie van predikanten, zoals de goedkeuring van een beroep;
- kerkelijk toezicht, voorafgaand aan het informeren van de gemeente;
- opheffing, samenvoeging, samenwerking, nieuwe instituering, kerkplanting of een verwantschapsrelatie.

Verder is de regionale vergadering het adres voor wie beroepbaar gesteld wil worden als predikant, voor het eerst predikant wordt of landelijke preekbevoegdheid wil ontvangen.

De regionale vergadering hoeft in al deze zaken zelf niet het initiatief te nemen. Dat doet in de regel de betreffende persoon of kerk.

De regionale vergadering is alleen in extreme situaties gerechtigd om plaatselijk in te grijpen, met name als in een kerk minder dan twee ouderlingen zijn overgebleven.

Eenzijds vragen de incidentele taken vaak veel tijd. Omdat ze anderzijds geen initiatief vereisen, kan de regionale vergadering wat indutten. Als er geen verzoek ligt vanuit de kerken, zou dat namelijk opgevat kunnen worden als: er is geen aanleiding om te vergaderen. Dat zou jammer zijn. Alleen al het algemeen opbouwend samen bezig zijn als regio-kerken maakt het de moeite waard om bij elkaar te komen. Classes en regio's die daarin investeerden, hebben de meerwaarde ervan ervaren. Immers, de basis voor de incidentele taken ligt in de structurele taken: onderling meeleven, oog hebben voor elkaar en op elkaar toezien. Het is dus belangrijk daar telkens voldoende ruimte voor te maken. Dat geldt ook voor de regelmatig terugkerende taken. Die verdienen een vaste plek op de agenda, want ze zijn veel meer dan een sluitpost in de vergadertijd.

ENKELE TIPS VOOR DE REGIO

1

—

Geef per vergadering aandacht aan een regiokerk, bijvoorbeeld aan de hand van een schets of presentatie over het reilen en zeilen van de gemeente. Wanneer de vergaderplaats rouleert, zet dan de ontvangende kerk in de spotlights.

2

—

Wanneer een vraag om advies vanuit de vergadering weinig respons ontvangt, kun je de vraag voor een volgende vergadering opnieuw agenderen, als meer mensen erover hebben nagedacht of navraag over hebben gedaan.

3

—

Wanneer een bepaald thema in meer kerken speelt, en dat is vaak het geval, kun je dat thema afzonderlijk agenderen, misschien zelfs op een speciale bijeenkomst met een ruimere uitnodiging.

4

—

Geef bij de bespreking van de agenda van de synode speciale aandacht aan de impact voor de eigen regio.

Medewerkers van Kerkpunt denken graag met u mee.

ORGANISATIE

De kerkorde laat de organisatie van de regionale vergaderingen vrij. Elke regionale vergadering mag het dus zelf invullen. Die invulling moet dan wel vastgelegd worden in een regeling. Daarmee geven de kerken elkaar en hun leden duidelijkheid. Juist bij eventuele gespannen situaties moet er geen onduidelijkheid zijn over de gang van zaken en bevoegdheden; te vaak al zijn daar de discussies over gegaan.

Regionale regeling

In een eigen regeling legt de regionale vergadering vast welke kerken in haar vertegenwoordigd zijn, wanneer en hoe de vergaderingen worden gehouden en wie welke taken heeft.

Wanneer je voor de regeling een standaard format of model gebruikt, is het belangrijk dat je dat wel toespitst op de eigen situatie. Het is dus te verwachten dat geen enkele regionale regeling identiek zal zijn aan een andere. De Werkgroep Toekomstige Kerkorde komt in de loop van 2022 met een model voor een regionale regeling, maar die moet dus per regio worden toegesneden op de daar bestaande omstandigheden, wensen en behoeften.

Zorg dat de regeling regelmatig wordt bijgewerkt met de jongste besluiten en beleidswijzigingen.

Zorg ook dat alle afgevaardigden steeds kunnen beschikken over de nieuwste versie van de tekst.

Voorzitter

Elke vergadering heeft een voorzitter nodig.

Je kunt kiezen voor een externe 'technische' voorzitter. Zeker wanneer er sprake is van verstoorde onderlinge verhoudingen kan dit een goede oplossing zijn. Maar als er in goede harmonie wordt samengewerkt, heeft het iets moois als de kerken zelf het voortouw nemen, en de voorzitter één van de afgevaardigden is.

Je kunt het voorzitterschap laten rouleren; je kunt ook kiezen voor een vaste voorzitter. Daar hebben classes/regio's goede ervaringen mee opgedaan. Houd zijn/haar termijn wel beperkt; het is niet gezond wanneer één persoon gedurende lange tijd een stempel drukt op de vergadering. Een wisselend voorzitterschap, bijvoorbeeld jaarlijks, kan de algemene betrokkenheid en een breder besef van verantwoordelijkheid stimuleren.

EEN WISSELEND
VOORZITTERSCHAP
KAN EEN BREDER
BESEF VAN
VERANTWOORDELIJKHEID
STIMULEREN

Moderamen

Uiteraard hoeft de voorzitter de kar niet alleen te trekken. Daartoe werkt hij/zij samen in het moderamen. Aandachtpunten hierbij zijn:

<i>Secretariaat</i>	Stel één of meer personen aan voor het secretariaat: de verzorging van de verslaglegging, de correspondentie en het archief.
<i>Vervangers</i>	Het is handig wanneer er mensen beschikbaar zijn om hetzij de voorzitter, hetzij de secretaris te vervangen als dat nodig is.
<i>Afgevaardigde of niet</i>	Functies kunnen door afgevaardigden (in de regel ambtsdragers) worden vervuld maar ook door vrijwilligers die zich voor een bepaalde tijd beschikbaar stellen.
<i>Functieomschrijvingen</i>	Omschrijf de functies en zo nodig ook de onderlinge taakverdeling tussen afgevaardigden en vrijwilligers helder in de eigen regelingen. Dat geldt ook voor het moderamen. Laat duidelijk zijn wie daar wel of niet deel van uitmaken en wat hun gezamenlijke opdracht en bevoegdheid is.
<i>Adres</i>	Zorg voor een vast mail- en postadres, en maak ook afspraken over vervanging bij afwezigheid van de reguliere ontvanger.

Commissies

Elke regionale vergadering benoemt commissies: een groep mensen die gezamenlijk een bepaalde opdracht en bevoegdheid krijgt.

Het moderamen is zo'n commissie. Elk van de leden ervan heeft al een eigen taak, maar gezamenlijk hebben ze ook een bepaalde opdracht en de daarbij behorende bevoegdheid. Er is een commissie voor de kerkvisitatie, en wellicht zijn er nog meer commissies nodig.

De leden van elke commissie worden door de regionale vergadering persoonlijk benoemd. Gezamenlijk krijgen ze een instructie mee waarin staat wat hun opdracht is en zo nodig ook welke bevoegdheden ze daarvoor ontvangen. De regionale vergadering moet er verder op toezien dat elke commissie regelmatig rapport uitbrengt en dat de leden tijdig worden vervangen.

Samenroepen

De eerste regionale vergadering na de eenwording van GKv en NGK wordt op een bijzondere manier samengeroepen, namelijk door een kerk die de GS en LV daarvoor bij de nieuwe regio-indeling hebben aangewezen (zie Bijlage 1).

Na die eerste bijeenkomst is de regionale vergadering vrij om te regelen hoe ze volgende vergaderingen wil bijeenroepen. De nieuwe kerkorde kent niet langer het model van de samenroepende kerk, dat tot de hereniging formeel nog geldt. In de praktijk is nu meestal het moderamen of iemand namens het moderamen verantwoordelijk voor het initiatief, de organisatie en de uitvoering van de regionale vergadering. Dat zal dus ook de nieuwe situatie zijn.

Agenda

Het is handig wanneer het moderamen of iemand anders een voorlopige agenda opstelt en die enige tijd van tevoren rondzendt. Daar staat dan ook op tot wanneer kerkenraden agendapunten en stukken kunnen indienen. Een goede voorbereiding maakt immers veel uit. Maar maak het niet tot een algemene regel dat iets alleen behandeld kan worden als het tijdig via de voorlopige agenda was aangemeld. Daarmee beperk je de vergadering onnodig en geef je te veel macht aan degene die de voorlopige agenda samenstelt. Voor de regelmatig terugkerende onderwerpen kan een jaarplanning nuttig zijn.

Anders dan bij de synode kan iedereen die dat wil met een voorstel komen om iets te agenderen. Het is vervolgens aan de regionale vergadering om te beoordelen of zij het mag, kan en wil behandelen. De reden voor deze vrijheid is dat in een regionale vergadering, anders dan in de synode, alle kerken door hun afgevaardigden aanwezig zijn. Wanneer zij samen iets willen besluiten, hoeft dat niet eerst een vast voortraject te volgen. Bij ingrijpende voorstellen is het zaak de kerkenraden te vragen deze vooraf te bespreken.

Uiteindelijk bepaalt elke regionale vergadering steeds opnieuw haar eigen agenda.

Vertrouwelijkheid

Er zijn onderwerpen waarbij een goede bespreking gebaat is bij een zekere mate van vertrouwelijkheid. Soms is die ook voorgeschreven, zoals bij kerkelijke onderzoeken. Bij bepaalde taken is dit zelfs een absolute voorwaarde, bijvoorbeeld bij het werk van een commissie in het kader van het kerkelijk toezicht

(KO artikelen D6.1 en 8.2). De kerken hebben zich hierbij te houden aan de kaders die de overheid heeft gesteld in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Het is van belang waar mogelijk op de agenda aan te geven welke punten vertrouwelijk behandeld zullen worden en wie er dan aanwezig mogen zijn. Vertrouwelijke stukken dienen als zodanig gemerkt te worden. Na de behandeling dienen exemplaren vernietigd dan wel met gepaste zorg in het regio-archief bewaard te worden.

KERKEN DIE DE EERSTE REGIO-VERGADERING SAMENROEPEN ZIJN AL AANGEWZEN

3

REGIO-INDELING EN HERINDELING

De GS en LV hebben een regionale indeling vastgesteld. Deze is als Bijlage 1 achter in deze handreiking te vinden. De kerken zijn over de voorgenomen indeling geraadpleegd en met de reacties is zo veel mogelijk rekening gehouden. Bij het daadwerkelijk samengaan van GKv en NGK is dit de startpositie. Naar verwachting zal het samengaan van plaatselijke kerken en ook eventuele opheffing, splitsing of toelating tot het kerkverband geen directe gevolgen hebben voor deze indeling. Wel is het te verwachten dat er vroeg of laat de behoefte ontstaat de indeling te veranderen. In Bijlage 2 is aangegeven hoe dat dan kan gebeuren.

4

VAN OUD NAAR NIEUW

De nieuwe regio's moeten zelf zorgen dat ze ook daadwerkelijk gevormd worden en gaan functioneren.

De eerste stap is dan: elkaar leren kennen

Op de classis Zeeland na kent elke regio een nieuwe samenstelling. Daarom is het advies om al voor de daadwerkelijke hereniging aan een kennismakingstraject te beginnen en voorbereidingen te treffen voor het toekomstige samenwerkingsverband. Je zou kunnen denken aan een gezamenlijke bespreking van de concept-kerkorde.

Maar zolang die kerkorde nog niet van kracht is, hebben de regionale vergaderingen nieuwe stijl nog geen formele status en blijven de huidige classes en regio's hun taken uitoefenen op grond van de Kerkorde van de GKv resp. het Akkoord voor Kerkelijk Samenleven van de NGK. Dat geldt dus ook voor het leveren van commentaar op de nieuwe kerkorde. Goed om daarin als GKv- en NGK-gemeenten in dezelfde regio van elkaar te leren, maar commentaar ten behoeve van de tweede lezing moet via de bestaande formele structuren geleverd worden.

Hoe gaat de vorming van de nieuwe regio's in zijn werk?

Zoals eerder genoemd hebben GS en LV voor elke regio een kerk aangewezen die in het voorjaar van 2023 de eerste regionale vergadering bijeenroep. Daarvoor worden afgevaardigden van alle huidige GKv- en NGK-gemeenten in de betreffende regio

uitgenodigd, zonder uitzondering. Het is aan hen of ze aan die uitnodiging gehoor geven, maar welkom zijn ze in elk geval. Of ze nu enthousiast zijn over de hereniging of er moeite mee hebben, of ze blij zijn met de nieuwe kerkorde of tegen onderdelen ervan bezwaar hebben, ze horen er allemaal bij. Niet de mate van instemming met de kerkorde is daarbij beslissend, maar de eenheid in Jezus Christus. In Hem aanvaarden de kerken elkaar, ook met verschillende opvattingen over de kerkorde en de inrichting van het kerkelijk leven. Wel zullen de kerken moeten aanvaarden dat de regio samenkomt en functioneert op basis van de nieuwe kerkorde.

Groeiproces en blijvende bezwaren

Het kan zijn dat moeiten met of bezwaren tegen de kerkorde en de hereniging zo groot zijn dat kerken zich niet of niet meteen aan de nieuwe kerkgemeenschap en daarmee aan de nieuwe regio willen verbinden. Er is bij de start van de nieuwe regio's alle ruimte om over die moeiten en bezwaren met elkaar in gesprek te gaan. Vertrouwen moet groeien en dat groeiproces kost tijd. Het gebeurt vooral als kerken samen op weg gaan achter Christus aan, en bij een open Bijbel het aangezicht van God zoeken.

Als na verloop van tijd blijkt dat moeiten en aarzelingen om zich bij een regio te voegen niet weggenomen zijn, biedt de kerkorde de ruimte om na goed overleg bepaalde verschillen te aanvaarden. Ten slotte bestaat ook de mogelijkheid van het aangaan van een verwantschapsrelatie, toegesneden op de specifieke situatie, zoals omschreven in art. E8.3 van de nieuwe kerkorde. Kerken kunnen hun positie binnen de regio overigens altijd heroverwegen.

Toegroeien naar een gezamenlijke cultuur

Als kerken die afkomstig zijn uit verschillende classes en regio's elkaar in de nieuwe regiovergaderingen ontmoeten, is er allicht sprake van cultuurverschillen: verschillen in hoe je als regiokerken in en buiten de regionale vergaderingen de dingen doet. Zulke cultuurverschillen hoeven de eenheid in de regio niet te bedreigen, maar kunnen daar juist bouwstenen voor zijn. Maak ze bespreekbaar en leer vooral van elkaar.

Wanneer bij de start van de nieuwe regio of op een later moment het gevoel ontstaat, dat ondersteuning van buiten zou kunnen helpen in het proces van kennismaking, het omgaan met (cultuur) verschillen, het ontwikkelen van een missie of werkstijl in de nieuwe regio, zoek dan contact met ons toerustingscentrum Kerkpunt. Daar zijn medewerkers met de nodige expertise en ervaring op dat vlak beschikbaar.

5

VAN OUD NAAR NIEUW – FINANCIËN: TOEKOMST MET MISSIELOKET

Een belangrijk aandachtspunt bij de overgang van oud naar nieuw betreft de financiën.

Daarbij verschilt de uitgangspositie van de NGK-regio's nogal van die van de GKv-classes. Die laatsten zijn kashoudend, kunnen uitgaven doen, financiële verplichtingen afspreken voor de classiskerken en reserves aanhouden. Veel classes

EEN LEVENDE EN ZICHTBARE PRESENTIE IN DE REGIO IS BELANGRIJK

beschikken over een betaalrekening en een budget. In een achttal classes is sprake van gemeenschappelijke financiering van zaken als steun aan een steunbehoevende classiskerk, een missionair project binnen de classisgrenzen, gezamenlijk pastoraat of een gezamenlijke jongerenwerker. Een schets van de situatie in najaar 2020 is als Bijlage 3 bij deze handreiking gevoegd.

GS en LV hebben zich gerealiseerd dat een goede overgang van de bestaande naar de nieuwe structuur voor de (financiële) steunverlening aan missionaire initiatieven en aan steunbehoevende kerken tijdig aandacht vraagt. Samen hebben zij in 2020 uitgesproken dat een levende en zichtbare presentie in de regio belangrijk is en dat de missionaire roeping van de kerk prioriteit verdient. Dat is allereerst een inhoudelijke keus, maar die kan zich ook vertalen in financiële steun. De Commissie Steunbehoevende Kerken en Missionaire initiatieven (CSKMI), die inmiddels werkt onder de naam Missieloket, heeft een voorstel gedaan over de wijze van financiering, met een passende balans tussen landelijke en regionale bijdragen. Hierover zullen de GS en de LV in het najaar van 2022 een besluit nemen. Daarop kunnen we hier niet vooruit lopen, maar dit onderwerp verdient te zijner tijd aandacht van de nieuwe regio's. Daarvoor geeft de volgende paragraaf vast een schets van de aanpak.

VAN OUD NAAR NIEUW – FINANCIËN: AANPAK OVERGANG

Om aan de bestaande verplichtingen te kunnen blijven voldoen en tegelijk de overgang te maken naar de nieuwe regio-indeling volgt hier een schets van de te volgen aanpak.

Saldi bij ontvlechting huidige classis

Bij de ontvlechting van een classis, waarbij classiskerken overgaan naar verschillende regio's, wordt op de ontvlechtsdatum de financiële rekening van de classis opgemaakt. Een positief saldo wordt gedeeld door het totaal aantal leden van de gezamenlijke classiskerken. Hieruit ontstaat een bedrag per lid. De kerken van de voormalige classis krijgen het bedrag per lid (stand per 1 oktober 2022) teruggestort.

Het is aan de nieuwe regio om met alle regiokerken te bekijken of zij gezamenlijke verplichtingen willen aangaan. Als daartoe in goed overleg wordt besloten, dragen de kerken van de regio vanaf dat moment via een afgesproken model daaraan bij. Of dit in gezamenlijkheid gebeurt, is altijd een besluit van de regio zelf en wordt niet landelijk opgelegd. Regio's gaan over hun eigen huishouding.

Bestaande verplichtingen classis bij overgang naar nieuwe regio's:

Kerken die in het verleden middels een classisafspraken verplichtingen zijn aangegaan voor een bepaalde tijd, blijven

daar na de nieuwe indeling maximaal drie jaar aan gebonden en nemen de verantwoordelijkheid op zich om gedurende deze periode deze lopende verplichtingen na te komen, ook als die betrekking hebben op projecten buiten de nieuwe regio. In die periode kunnen ze als samenwerkingsverband van oude classiskerken of als nieuwe regio in goed overleg met de gemeente(n), instanties of personen naar wie verplichtingen zijn aangegaan, een regeling voor de toekomst treffen. Indien nodig worden daar naburige regio's bij betrokken. Daarbij is het uitgangspunt dat kerken in de nieuwe regio geen extra lasten krijgen waar ze niet zelf voor kiezen of verantwoordelijkheid voor willen nemen. Dat geldt ook voor nieuwe initiatieven.

Het is daarom van groot belang dat binnen de nieuwe regio het gesprek gevoerd wordt over het belang van steun voor de huidige of toekomstige initiatieven. In de tussentijd kunnen missionaire projecten met een langere looptijd werken aan draagvlak bij nieuwe kerken in de regio. Met dit gesprek kan al bij de kennisgeving gemaakt worden.

Bij een overgangssituatie van gezamenlijke projecten vragen overigens ook andere zaken gepaste aandacht, zoals bestuur, eventueel werkgeverschap en toezicht.

Advies over het bovenstaande of over andere financiële vragen die rijzen bij de overgang van de oude naar de nieuwe regionale structuur, kan worden verkregen bij Deputaten Financiën en Beheer (GKv) en de Financiële Commissie (NGK).

Daarvoor zal Steunpunt KerkenWerk na de start van de nieuwe regio's en de benoeming van een regioscriba en een regio-penningmeester een uitvraag doen. Van de regio's wordt verwacht dat ze daarvoor de benodigde informatie aanleveren.

VAN OUD NAAR NIEUW – MISSIONAIRE ACTIVITEITEN IN HET BUITENLAND

De nieuwe regio-indeling heeft geen invloed op het internationale zendingswerk, zoals dat momenteel vanuit de kerken wordt ondersteund. De samenwerking van lokale GKv- en NGK-kerken op het gebied van mission/zending kent een jarenlange historie, gebaseerd op Jezus' opdracht om wereldwijd het geloof te delen. De meeste lokale kerken zijn daarvoor aangesloten bij zogenaamde Regionale Samenwerkingsverbanden zoals Utrecht Mission, Indonesië Mission of, binnen de NGK, de Nederlands Gereformeerde Zendingsvereniging Nqutu (NGZN) en het samenwerkingsverband rond de NGK Kampen. Deze samenwerkingsverbanden hebben geen officiële relatie met de classis of regio, al kunnen ze wel geografisch samenvallen. De meeste van deze samenwerkingsverbanden worden bij hun werk ondersteund door Verre Naasten. Mocht er om welke reden dan ook behoefte zijn om de bestaande samenwerkingsverbanden anders in te delen, dan zijn daarbij primair de lokale kerken, de betreffende samenwerkingsverbanden en vervolgens Verre Naasten betrokken, niet de nieuwe regio's.

VAN OUD NAAR NIEUW – ARCHIVERING

Een nieuwe regionale vergadering is een rechtspersoon die zijn eigen archief moet bijhouden (archiefvormer).

Dit betekent dat de archieven van voorgaande rechtspersonen (Classes binnen de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt en regio's binnen de Nederlands Gereformeerde Kerken) afgesloten kunnen worden, terwijl de nieuwe regionale vergadering op het terrein van archivering met een schone lei begint.

Een goede afsluiting en nieuwe start van een archief zijn gebaat bij deskundig advies. GS en LV hebben hiervoor begin 2021 de gezamenlijke Commissie voor archief en documentatie (GKv/NGK) ingesteld met als uitvoerend orgaan het Archief- en Documentatiecentrum (ADC) in Kampen. Het ADC geeft advies en dienstverlening en werkt ook aan een e-depot, waarin digitale bestanden langdurig en veilig gearhiveerd kunnen worden.

Hieronder volgt een schets van wat bij de overgang aandacht vraagt.

Afsluiten en bewaren

Wanneer er in een plaatselijke kerk geen archiefruimte aanwezig is om een afgesloten papieren archief van een classis (GKv) of regio (NGK) langdurig en onder goede condities te bewaren, kan het archief overgedragen worden aan een openbare archief-instelling in de eigen omgeving. Te denken valt aan een

stads- of streekarchief. Daarbij moet rekening gehouden worden met eisen die door de archiefinstelling in kwestie worden gesteld. Een omvangrijk archief dient in de regel enigszins geordend aangeboden te worden. Ook het ADC biedt de mogelijkheid van beheer van afgesloten archieven.

Indien het afgesloten archief onder het beheer van een plaatselijke kerk blijft, is ordening eveneens belangrijk, zodat specifieke stukken ook jaren later gemakkelijk teruggevonden kunnen worden. Daarnaast dienen de brandveiligheid, luchtvochtigheid en temperatuur van de fysieke archiefruimte aan basale eisen te voldoen, terwijl de archivalia zuurvrij en zonder plastic en metaal verpakt dienen te worden. Ook voor digitale stukken geldt dat zij over bijvoorbeeld 50 jaar nog raadpleegbaar moeten zijn. Dit vraagt niet alleen om een deugdelijke back-up en om een goede beveiliging van (vertrouwelijke) informatie en persoonsgegevens, conform de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), maar ook om een voortdurend inspelen op nieuwe ontwikkelingen op het terrein van software en technologie. Veelgebruikte toepassingen als Dropbox zijn niet geschikt voor duurzame archivering en voldoen niet aan de standaarden van de AVG. Om langdurig toegang te houden tot digitale bestanden kunnen deze omgezet worden naar PDF/A-documenten (hiervoor is een betaalde versie van Adobe Acrobat vereist). Digitale opslag is niet eenvoudig. Bij twijfel over de kwaliteit van het beheer van digitale stukken is het het overwegen waard om de stukken uit te printen en als zodanig te bewaren.

Schone lei

Met een schone lei beginnen biedt de kans om het archiveringsproces van de nieuwe regionale vergadering bewust en efficiënt in te richten. Door daar meteen bij het begin duidelijke afspraken over te maken wordt het beheer op de langere termijn eenvoudiger. Denk aan afspraken als: wie fungeert er als archivaris van de regio? Welke stukken worden bewaard, en voor hoe lang? In welke structuur worden de te archiveren stukken bewaard? Wanneer krijgt de archivaris de te bewaren stukken? Op welke momenten wordt de archiefprocedure geëvalueerd en zo nodig bijgesteld? Het verdient aanbeveling om dit zo snel mogelijk te bepalen.

Waar papieren archiefstukken vroeger vaak achteraf geordend werden, worden (digitale) informatiestromen nu steeds meer vooraf georganiseerd. Bij het zogenaamde archivering by design wordt op basis van een analyse van de structuur en de functie van een organisatie vooraf ingeschat welke stukken gegenereerd zullen worden. Ook wordt op voorhand bedacht hoe de stukken die bewaard moeten worden, op een overzichtelijke manier opgeslagen kunnen worden.

DE NIEUWE
SITUATIE IS
EEN KANS OM HET
ARCHIVERINGS-
PROCES
BEWUST EN EFFICIËNT
IN TE RICHTEN

Op basis van de nieuwe kerkorde (versie november 2021) kan verwacht worden dat een regionale vergadering de volgende archiefstukken voortbrengt:

- Agenda's, van minimaal drie vergaderingen per jaar (E2)
- Notulen, van minimaal drie vergaderingen per jaar (E2)
- Correspondentie, bestaande uit inkomende stukken en uitgaande stukken
- Stukken betreffende de afvaardiging naar de synode (E5), de voorbereiding van voorstellen aan de synode (E6) en bezwaren van kerkenraden tegen besluiten van de synode (F2)
- Stukken betreffende bezwaar (F4) en beroep (F5) tegen besluiten van de regionale vergadering
- Stukken betreffende het functioneren van predikanten (B4, B8, B9, B10, B12, B13)
- Stukken betreffende de schorsing en afzetting van ouderlingen en diakenen (B18)
- Stukken betreffende de gevolgen van een te kleine kerkenraad (B19)
- Stukken betreffende de uitoefening van het kerkelijk toezicht (D6, D8)
- Stukken betreffende de instituering, splitsing, opheffing of samenvoeging van kerken (E4)
- Stukken betreffende het contact met andere kerkverbanden en verwantschapsrelaties (E8)
- Stukken van de commissie van visitatoren (E3)
- Stukken van de commissie ten behoeve van het burgerlijk rechtsverkeer (G3)
- Stukken van andere regionale commissies (E7).

Voor sommige taken zal wellicht een commissie benoemd worden, terwijl andere punten alleen in plenaire vergaderingen afgedaan worden. Een commissie kan een eigen (deel)archief bijhouden. Andere taken zullen neerslaan in de notulen van de plenaire vergaderingen, correspondentie en wellicht in vergaderstukken die als bijlagen aan de agenda's van plenaire vergaderingen worden toegevoegd. De precieze structuur van het archief van de regionale vergadering zal hierdoor deels in de praktijk vorm krijgen en mogelijk van regio tot regio verschillen.

HET IS VAN BELANG
DAT REGIO'S
ONDERLING VAN
ELKAAR LEREN
EN HUN WINST DOEN
MET ELKAARS
ERVARINGEN

SAMEN AAN DE SLAG

In deze handreiking hebben we de hoofdlijnen beschreven van wat er bij de nieuwe regionale indeling komt kijken. Maar in de praktijk zal maatwerk nodig zijn. Daarom gaven we op diverse plaatsen in deze handreiking al aan, waar de huidige classes/regio's of de nieuwe regio's bij specifieke vragen advies kunnen vragen. Liggen de vragen niet op het gebied van financiën of archiefbeheer, maar op andere vlakken, dan is Steunpunt KerkenWerk beschikbaar voor vragen op organisatorisch gebied en Kerkpunt voor meer inhoudelijke beleidsadviezen en begeleiding.

Daarnaast lijkt het ons van belang dat regio's vooral onderling van elkaar leren en hun winst doen met elkaars ervaringen, zowel in de overgang van de oude naar de nieuwe structuur als in de tijd daarna. We bepleiten daarom dat de regio's verslagen van hun vergaderingen consequent op de nieuw te ontwikkelen website van de Nederlandse Gereformeerde Kerken zetten in het domein dat daar voor de regio's beschikbaar komt. Behalve verslagen op de website kan ook direct contact tussen de regio's, bijvoorbeeld via een email- of appgroep van regioscriba's, -voorzitters of andere functionarissen, behulpzaam zijn bij het uitwisselen van ervaringen.

En nu: samen aan de slag.

BIJLAGE 1

Deze indeling is gebaseerd op de situatie medio 2021. De onderstreepte kerken zijn in principe aangewezen om de eerste vergadering van de nieuwe regio te organiseren.

© = samenwerkingsgemeente met CGK

Voorgestelde regio-indeling Na hereniging GKv en NGK (1/4)			
Regio Winsum	Regio Groningen	Regio Stadskanaal	Regio Assen
GKv Appingedam	GKv Aduard	GKv Harkstede- Meerstad	NGK Assen
GKv Bafo	GKv Enumatil	GKv Hoogezand- Sappemeer	GKv Assen- Kloosterveen
GKv Bedum	GKv Grijpskerk- Niezijl	GKv Mussel	GKv Assen- Marsdijk
aGKv Kantens	NGK Groningen	GKv Schildwolde	GKv Assen- Peelo
GKv Leens	GKv Groningen- Noord- West	GKv Stadskanaal ©	GKv Assen- West
GKv Loppersum- Westeremden	<u>GKv Groningen-Oost</u>	GKv Veendam ©	GKv Assen- Zuid
GKv Middelstum	GKv Groningen- Zuid/ Helpman	GKv Winschoten	GKv Beilen
GKv Roodeschool	GKv Grootegast	GKv Zuidbroek	GKv Haulerwijk
GKv Ten Boer	NGK Haren ©	GKv Zuidlaren	GKv Hooghalen
GKv Uithuizen	GKv Haren		GKv Roden
GKv Uithuizermeeden	GKv Hoogkerk		GKv Smilde
GKv Wetsinge-Sauwerd	GKv Leek		
<u>GKv Winsum</u>	GKv Marum		
	GKv Oldehove		
	GKv Onnen		
	GKv Zuidhorn		

Voorgestelde regio-indeling Na hereniging GKv en NGK (4/4)			
Regio Dordrecht	Regio Sliedrecht	Regio Den Haag	Regio Zoetermeer
NGK Barendrecht GKv Barendrecht- Pernis- Albrandswaard <i>GKv Curaçao</i> NGK Dordrecht <u>GKv Dordrecht</u> GKv Hoogvliet- Spijkenisse GKv Middelharnis GKv Ridderkerk GKv Rotterdam- Zuid ^o GKv Rozenburg en Voorne ^o GKv Zwijndrecht GKv Zwijndrecht – Groote Lindt	GKv Alblisserdam- Nieuw Lekkerland GKv Almkerk- Werkendam GKv Gorinchem NGK Hardinxveld- Giessendam GKv Hardinxveld- Giessendam NGKv Langerak NGK Leerdam GKv Leerdam NGK Sleeuwijk <u>GKv Sliedrecht</u> <u>NGK Sliedrecht</u> NGK Sliedrecht KopS GKv Waardhuizen c.a.	GKv Delft NGK Den Haag- Centrum GKv 's-Gravenhage- Centrum/ Scheveningen NGK Den Haag- Rijswijk GKv 's-Gravenhage- Zuid/Rijswijk GKv Katwijk <u>GKv Leiden</u> NGKv Lisse ^o GKv Monster NGK Oegstgeest GKv Oegstgeest GKv Rijnsburg GKv Valkenburg GKv Voorburg	GKv Alphen aan den Rijn NGK Alphen aan den Rijn GKv Bergschenhoek GKv Berkel en Rodenrijs GKv Bodegraven GKv Gouda GKv Pijnacker- Nootdorp GKv Waddinxveen GKv Woerden ^o <u>NGK Zoetermeer ^o</u> <u>GKv Zoetermeer</u>
Regio Spakenburg	Regio Alkmaar	Regio Middelburg	Regio Eindhoven
GKv Bunschoten- Oost NGK Bunschoten- Spakenburg GKv Bunschoten- West GKv Bussum- Huizen GKv Eemdijk GKv Nijkerk- Oost GKv Nijkerk- West GKv Soest- Baarn GKv Spakenburg- Noord <u>GKv Spakenburg- Zuid</u>	NGK Alkmaar ^o GKv Alkmaar GKv Anna Paulowna GKv Beverwijk GKv Broek op Langedijk ^o GKv Den Helder ^o GKv Enkhuizen ^o NGK Hoorn NGK Krommenie NGK Oostzaan NGK Wormer <u>NGKv Zaandam</u>	GKv Axel GKv Bergen op Zoom GKv Brouwershaven <i>GKv Gent</i> GKv Goes GKv Hoek GKv Middelburg GKv Terneuzen GKv Vlissingen GKv Vrouwenpolder GKv Zaamslag	GKv Breda GKv Brunssum- Treebeek NGK Eindhoven GKv Eindhoven GKv Eindhoven- Best GKv 's-Hertogenbosch NGKv Maastricht NGK Rijsbergen GKv Tilburg GKv Venlo GKv Zevenbergen

BIJLAGE 2

Hoe pas je desgewenst de regio-indeling aan en hoe regel je de gevolgen?

Aanleiding

De eenvoudigste aanleiding om tot wijziging over te gaan is de groei of krimp van gemeenten, en als gevolg daarvan de groei of krimp van het aantal kerken.

Minder eenvoudig is het wanneer de wens tot wijziging het gevolg is van moeizame verhoudingen. Als die een gezonde samenwerking langdurig en structureel bemoeilijken, kan een herindeling noodzakelijk zijn.

Zeggenschap

Wie beslist er over eventuele herindeling? De synode in ieder geval niet. Ze zal wel graag in kennis worden gesteld van vermeerdering of vermindering van het aantal regio's, zodat ze weet van wie ze afgevaardigden kan verwachten. Maar verder is het aan de betrokken kerken zelf.

Het mooiste is wanneer alle betrokken kerken en alle betrokken regionale vergaderingen in goed overleg eenstemmig kiezen voor een bepaalde herindeling. Maar dat lukt niet altijd. We beschrijven daartoe twee mogelijke situaties.

- 1 Drie nabije regio's zijn zodanig gekrompen in aantallen kerken dat zij willen herindelen tot twee. Dat kan alleen wanneer alle drie regionale vergaderingen in meerderheid vóór zijn. En dan is het ook niet meer tegen te houden: wanneer een kerk vindt dat de gekozen herindeling voor haar ongunstig uitpakt, kan ze dat wel aangeven maar ze kan het proces er niet door blokkeren.
- 2 Een kerk voelt zich niet thuis in regio X en wil overstappen naar regio Y. De kerk zal dat voornemen eerst bekendmaken aan regio X en deze regio gelegenheid geven om de situatie te verbeteren. Regio X kan het vertrek van de kerk echter niet verhinderen. Wel moet regio Y bereid zijn om deze kerk te ontvangen. Wil regio Y dat niet, bijvoorbeeld omdat deze regio vreest daarmee grote problemen binnen te halen, dan rest de kerk niets anders dan te blijven in regio X of een andere regio te zoeken die haar wel wil ontvangen.

Gevolgen

Wanneer de herindeling geïnitieerd is door de regionale vergaderingen zelf, moeten zij ook de gevolgen goed regelen. Denk daarbij aan de overdracht van financiële tegoeden en verplichtingen, de bestemming van de archieven, maar ook een correct afscheid (of niet) van door hen in een bepaalde functie of commissie benoemde personen.

Wanneer de herindeling zich beperkt tot één of meer kerken die schuiven van de ene regio naar de andere, blijven de regio's als zodanig gelijk en valt er op dat niveau ook minder te regelen rond de gevolgen. Maatwerk voor de betrokken kerken kan echter wel nodig zijn.

Wanneer een kerk zich losmaakt uit regio X om zich aan te sluiten bij regio Y, heeft ze geen recht op een deel van de middelen van regio X. Wel kan regio X uit zichzelf besluiten om een overeenkomstig deel van haar middelen te bestemmen voor regio Y. Daar is te meer reden toe wanneer het vertrek van de betrokken kerk ook binnen regio X werd gezien als een goede oplossing.

Wanneer de kerk nog verplichtingen had aan regio X, anders het gebruikelijke jaarlijkse quotum, blijven die verplichtingen ook na haar vertrek van kracht tot de afgesproken termijn eindigt. Alleen in overleg kan ze regio X ertoe bewegen om eerder van haar rechten af te zien.

Wanneer de kerk nog ondersteuning ontving van regio X, verliest ze in principe bij vertrek het recht op die ondersteuning. Alleen in overleg kan ze regio X ertoe bewegen om de steun voort te zetten. Vond regio X het vertrek van de kerk zelf ook wenselijk, dan behoort ze dat te vertalen in extra coulance op dit punt.

Deze beschrijving is onder het voorbehoud dat er in de toekomst zich nog veranderingen in de afspraken voor landelijke en regionale steunverlening kunnen voordoen.

BIJLAGE 3

Rapport CSF/RG financiële verplichtingen GKv-classes

De Commissie Strategie en Financiën en de Regiegroep Hereniging hebben de GKv-classes gevraagd naar bestaande en toekomstige financiële verplichtingen inzake hulpbehoevende kerken en andere doelen. Hieronder de samenvatting van de uitkomsten van deze enquête (stand december 2020). Klik [hier](#) voor de volledige uitkomsten.

classis	hulpbehoevende gemeente	omslag in € per lid/jaar	overige verplichtingen in € per lid per jaar *)
Appingedam	GKv Appingedam	8,00 in 2020 en 2021	
Assen	GKv Smilde	2,30 in 2022 en 2023	
Drachten	GKv Noardburgum	1,90	0,12 dep. Friese erediensten
Drachten	Geen		
Groningen	Geen		
Groote gast	Geen		
Leeuwarden	Geen		
Stadskanaal	Geen		
Warffum	Geen		
Enschede-Zutphen	Geen		1,00 toerusting ambtsdr.
Hardenberg	Geen		
Hoogeveen	Geen		
Kampen	GKv IJsselmuiden GKv Zwartsluis	8,00	5,92 AZC-werk Kampen
Ommen	GKv Bruchterveld GKv Daarlerveen	5,00 in 2020 wordt 6,50 in 2021	
Zwolle	Geen	(tot 2016 plm. € 1,40)	
Alkmaar-Haarlem	Geen		
Amersfoort	Geen		7,50 ICF-Oase 1,50 miss. arbeid Utrecht 11,00 jongerenwerker classis
Amsterdam-Leiden	GKv Katwijk	8,00	
Harderwijk	Geen		
Hatterij	Geen		3,00 asielz. werk Kampen +1,75 emer. ds De Wolf
Hilversum	Geen		6,50 miss. arbeid Utrecht
Midden-Holland	Geen		2,30 HECHT missionair 11,40 kw-er allocht. DH/Rijsw. 4,30 pensioen br Delft
Utrecht	Geen		11,50 miss. arbeid Utrecht
Arnhem	Geen		
Dordrecht-Gorinchem	Geen		
Hoogvliet	Geen		<29,00 miss Arbeid Rijnmond>
Noord Br - Limburg	Geen		
Rotterdam	GKv R'dam-Delfshaven	6,50	<29,00 miss Arbeid Rijnmond> 11,50 jeugdwerk Rdm-Centr.
Zeeland	GKv Gent GKv Bergen op Zoom	8,00 2,00 als predikant komt	

Deze Handreiking is een initiatief van de Regiegroep Hereniging en de Werkgroep Toekomstige Kerkorde. Met vragen en voor advies kunt u bij hen terecht, en bij een aantal andere instanties.

Website regiegroep:
onderwegnaar1kerk.nl

Waar kan ik terecht met vragen en voor advies?

Hulp en advies	Kerkpunt	kerkpunt.nl
Organisatie, ANBI	Steunpunt KerkenWerk	info@steunpuntkerkenwerk.nl
Financiën	Deputaten Financiën en Beheer (GKv) of Financiële Commissie (NGK)	financien@ngk-gkv.nl FC NGK
Steunverlening Archief	Missieloket Archief- en documentatieCentrum of Commissie voor archief en documentatie	info@missieloket.nl info@adckampen.nl CAD
Administratieve ondersteuning	WAO	wao@ngk-gkv.nl
Hereniging	Regiegroep NGK-GKv	regiegroep@ngk.gkv.nl
Kerkorde en regelingen	Werkgroep toekomstige kerkorde	kerkorde@ngk.gkv.nl

U kunt op een link klikken om een bericht te verzenden.